

потреби, розвиток інтелектуальних технологій, інформаційні війни постійно ставлять питання про необхідність постійного динамічного вдосконалення механізму реалізації права людини на доступ до екологічної інформації, включаючи використання результати останніх новітніх доробок, мережі Інтернет, сучасних систем захисту інформації тощо.

Література

1. Влащенко С.С. Реалізація права громадян на доступ до публічної інформації в контексті європейської інтеграції і гармонізації національного законодавства. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2016. № 7. С. 102-108. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vprc_2016_7_14

2. Механізм реалізації, гарантії та захист прав та свобод людини та громадянина в Україні. Обмеження конституційних прав та свобод людини і громадянина в Україні. URL: <http://mykolaivska.land.gov.ua/механізм-реалізації-гарантії-та-захи/>

3. Право на доступ до інформації: еволюція підходів Європейського суду з прав людини. URL: <https://cedem.org.ua/analytics/pravo-na-dostup-do-informatsiyi-evolyutsiya-pidhodiv-yevropejskogo-sudu-z-prav-lyudyny/>

УДК 336.242(043.2)

Пунда О.О., д.ю.н., провідний науковий співробітник,
Молдован Е.С., к.н.держ.упр., с.н.с.,

Університет державної фіскальної служби України, м. Ірпінь, Україна

АДАПТАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА У СФЕРІ ДІЯЛЬНОСТІ МАГАЗИНІВ БЕЗМИТНОЇ ТОРГІВЛІ ДО НОРМ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Сьогодні маємо такий стан речей на теренах адаптації національного законодавства у сфері діяльності магазинів безмитної торгівлі (далі – МБТ) до норм ЄС:

1) об'єктивна неможливість провести повноцінний правовий компаративістський аналіз союзного нормативно-правового забезпечення та національного митного законодавства у досліджуваній сфері у зв'язку із відмовою ЄС від БТ як такої;

2) єдино можливими позиціями, котрі наразі можна певним чином привести у відповідність до європейського законодавства, є положення МК України щодо митних режимів, у тому числі — митного режиму БТ, а також щодо гармонізації митних формальностей відносно товарів, що постачаються у МБТ та реалізуються ними, і бортових припасів.

У межах другого із щойно зазначених пунктів необхідно внести зміни

до ст. 70 МК України та викласти її у такій редакції:

«Стаття 70. Види митних режимів

1. З метою застосування законодавства України з питань державної митної справи запроваджуються такі митні режими:

- 1) імпорт (випуск для вільного обігу);
- 2) експорт (остаточне вивезення);
- 3) транзит;
- 4) тимчасове ввезення;
- 5) тимчасове вивезення;
- 6) вільна митна зона;
- 7) переробка на митній території;
- 8) переробка за межами митної території.

2. Митні режими встановлюються виключно цим Кодексом».

Узгодження позицій про розмежування митних формальностей щодо товарів, котрі постачаються до МБТ й реалізуються в них, та припасів потребує виключення з Розділу V «Митні режими» МК України Глави 22 «Безмитна торгівля» та, натомість, доповнення Розділу XV Кодексу Главою «Митні формальності щодо товарів, що постачаються та реалізуються в магазинах безмитної торгівлі» [1, с. 162-163]. При цьому пропонується структурувати дану главу таким чином, щоб статті, представлені у ній, відображали усі важливі «маніпуляції» щодо товарів, що постачаються та реалізуються в МБТ, через митний кордон України, їх ключові ознаки, заборони та обмеження щодо переміщення окремих видів товарів у МБТ тощо.

З огляду на вище викладене, логічно припустити, що науково-практичний пошук найбільш оптимальних шляхів адаптації національної правової системи у частині діяльності МБТ до норм ЄС сьогодні повинен набути формату перманентного процесу.

При цьому, зважаючи на позицію ЄС щодо інтеграції у Єдиний Ринок східноєвропейських країн-кандидатів на членство (йдеться про ряд рекомендацій для країн Східної Європи, котрі претендують на членство у ЄС: готовність повної імплементації ідеї Єдиного Ринку; готовність до упереджених лобі-кампаній та пов'язаних із нею політичних дискусій і потенційних соціальних хвилювань; готовність негайно розпочати адаптаційні та установчі процеси скасування МБТ; готовність до гармонізації непрямих податків у межах ЄС; припинення концентрації існуючих нині переваг БТ та намагання досягти податкових переваг, що забезпечуються конкуренцією на Єдиному Ринку) [2, с. 24-25], вітчизняні науковці та практики повинні неодмінно взяти до уваги, що, окрім можливих шляхів цього процесу — 1) залишити питання адаптації вітчизняного законодавства, що регулює митну сферу у частині діяльності МБТ, відкритим або 2) спробувати здійснити процес адаптації внутрішнього законодавства із зазначених питань до правової системи

однієї чи кількох найбільш релевантних до українських реалій країн-членів ЄС — існує ще й третій: відмова від МБТ як таких.

У разі прийняття запропонованого ЄС варіанту, в Україні нагально повинна розпочатися робота по підготовці до відмови БТ. У її межах повинно бути здійснено об'єктивну та максимально точну оцінку переваг та недоліків функціонування МБТ, вивчено думку громадськості, операторів БТ та інших підприємців, органів ДФС України, розроблено обґрунтовану стратегію скасування БТ в нашій державі, підготовлено проекти відповідних нормативно-правових актів. Адже, за умови, що стратегічний державницький курс України до ЄС найближчим часом залишиться незмінним, видається цілком очевидною потенційна потреба у прийнятті саме «європейського» варіанту адаптації вітчизняної правової системи у сфері діяльності МБТ.

Література

1. Мельник М.В. Інститут митних режимів у митному праві України: дис... канд. юрид. наук: 12.00.07; Міжрегіональна акад. управління персоналом. Київ, 2016. 251 с. URL: https://kneu.edu.ua/userfiles/d-26.006.09/2016/Melnyk_dis.PDF

2. Andrea Gebauer, Chang Woon Nam, Rudiger Parshe Lessons of the 1999 Abolition of Intra-EU Duty Free Sales for Eastern European EU Candidates. *Cesifo Working Paper*, Category 1: Public Finance. December, 2002. No. 828. pp 29.

УДК 341.824(043.2)

Радзівілл О.А., к.ю.н., доцент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПРАВО МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Термін «право міжнародного співробітництва» вже досить широко застосовується у міжнародно-правовій доктрині, його предмет можна, загалом, визначити як будь-яка несилова взаємовигідна діяльність суб'єктів міжнародного права, побудована на координації спільних зусиль з метою покращення загального рівня та якості життя [1, с. 187].

Слід, безумовно, зважити й на те, що в міжнародно-правовій теорії й практиці, термін «міжнародне співробітництво» застосовується і до сфер, де співпрацюють силові структури держав або застосовуються колективні заходи безпеки, включаючи примусові дії, в тому числі й з використанням збройних сил [2, с. 35]. Але саме розуміння того, наскільки питомими і специфічними можуть виявитися міжнародно-правові механізми силового характеру в сучасних умовах загострення протиправних геополітичних претензій держав, керованих недалекоглядним егоїзмом своїх лідерів, логіка вимагає відрізнити право міжнародного співробітництва, в